

Vammaispalvelulain mukaisen tuetun päätöksenteon palkkiot ja kulukorvaukset

Tuettu päätöksenteko on vammaispalvelulain (675/2023) mukainen uusi palvelu, johon vammaisella henkilöllä on myöntämisedellytysten täyttyessä subjektiivinen oikeus. Tuetun päätöksenteon palvelua voidaan myöntää vammaispalvelulaissa tarkoitetulle vammaiselle henkilölle, joka tarvitsee välttämättä yksilöllistä toisen henkilön antamaa tukea voidakseen tehdä omaa elämäänsä koskevia merkittäviä, muita kuin jokapäiväiseen elämään liittyviä päätöksiä. Tuettu päätöksenteko on toissijaista suhteessa luontaisten verkostojen, kuten läheisten, antamaan tukeen päätöksentekotilanteissa. Erillisenä palveluna se on toissijaista myös suhteessa tuettuun päätöksentekoon toimintatapana eri palveluissa. Arjen päätöksentekotilanteisiin tulee antaa tukea vammaiselle henkilölle osana esimerkiksi asumisen tuen ja päiväaikaisen toiminnan palveluita.

Tuettuun päätöksentekoon sisältyy tuki muun muassa erilaisten vaihtoehtojen selvittämisessä, niiden ymmärtämisessä, vertailemisessa ja päätöksen tekemisessä. Tuetun päätöksenteon tukihenkilö pyrkii selventämään erilaisia vaihtoehtoja vammaiselle henkilölle sillä tavoin, että hän ymmärtää ne ja pystyy tekemään päätöksen omassa asiassaan.

Pirkanmaan hyvinvointialueella tuettu päätöksenteko toteutetaan ensisijaisesti omana toimintana. Laissa kuitenkin edellytetään, että mahdollisuuksien mukaan vammaisen henkilön tulee voida osallistua tukea antavan henkilön valintaan. Tästä syystä toimeksiantosopimus on toinen mahdollinen järjestämistapa. Se soveltuu erityisesti tilanteisiin, joissa luottamuksellisen suhteen luominen on vammaiselle henkilölle vaikeaa hänen vammaansa tai sairauteensa liittyvästä syystä ja hänen tuttavapiiristään löytyy tehtävään soveltuva henkilö.

Päätöksenteon tukea antava henkilö ei saa ottaa kantaa päätettävänä oleviin asioihin eikä päättää puolesta. Hänen tulee olla riippumaton suhteessa päätöksenteon kohteena olevaan asiaan. Tästä syystä vammaisen henkilön perheenjäsen tai muu läheinen henkilö ei lähtökohtaisesti ole tarkoituksenmukainen henkilö tuetun päätöksenteon toteuttajaksi. Mikäli vammaisen henkilö toivoo tuetun päätöksenteon järjestämistavaksi toimeksiantosopimusta, tehtävään hakeutuvan henkilön soveltuvuus arvioidaan vammaissosiaalityössä.

Hyvinvointialueella on velvollisuus varmistaa, ettei tuettuun päätöksentekoon liity asiatonta vaikuttamista tai siihen pyrkimistä.

Tuettu päätöksenteko myönnetään aina määräajaksi, koska palvelu myönnetään tiettyyn päätöksentekotilanteeseen. Palvelupäätökseen määritellään tuntimäärä sekä voimassaoloaika, jonka sisällä tunnit tulee käyttää. Tarvittaessa päätös otetaan uudelleen arvioitavaksi, jos tilanne edellyttää ennakoitua pidempää aikajännettä tai suurempaa tuntimäärää. Tuntimäärään vaikuttavat muun muassa päätöksenteon kohteena oleva asia sekä vammaisen henkilön kommunikaatiotapa.

Toimeksiantosopimus ja maksettava palkkio

Hyvinvointialue tekee tukea antavan henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jossa määritellään sopijapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Mikäli tuetun päätöksenteon asiakas on alaikäinen, tukea antavan henkilön tulee esittää vammaispalveluiden viranhaltijalle rikostaustaote ennen toimeksiantosopimuksen laatimista.

Palkkiot on porrastettu kahteen luokkaan sen mukaisesti, onko tukea antavalla henkilöllä tehtävään soveltuva tutkinto vai muu riittävä osaaminen.

Tuetun päätöksenteon palkkiot ja kulukorvaukset

Tukea antavalla henkilöllä ei soveltuvaa tutkintoa:

- tunti hinta 30 euroa
- lisäksi voidaan korvata mahdolliset tukea antavan henkilön matkakustannukset julkisen liikenteen käytön mukaan
- mikäli julkinen liikenne ei ole kohtuudella käytettävissä, voidaan korvata verohallinnon oman auton käytön mukainen km-korvaus (0,59 euroa/km)
- tukea antavalle henkilölle verotettavaa tuloa

Tukea antavalla henkilöllä sosiaali- tai terveydenhuollon tutkinto tai muu tehtävään soveltuva tutkinto:

- tuntipalkkio 40 euroa
- matkakulujen korvaus verohallinnon oman auton käytön mukainen km-korvaus (0,59 euroa/km)
- tukea antavalle henkilölle verotettavaa tuloa

Palkkionmaksu

Palkkio maksetaan kuukausittain jälkikäteen toteutuneiden tuntien mukaisesti. Palkkionmaksu tapahtuu Oima-järjestelmässä.